

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3623010015
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3623010015.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Lucie Horvátovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 20. apríla 2023 prejednal odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Partizánske v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v S., trvale bytom S., H. XXX/XX, t. č. na slobode, ktoré podala proti rozsudku Okresného súdu Partizánske sp. zn. 2T/6/2023 zo dňa 06.02.2023 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátorky zamieta, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske sp. zn. 2T/6/2023 zo dňa 06.02.2023 (ďalej „napadnutý rozsudok“) bol obžalovaný A. B. uznaný vinným z pokračovacieho prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. v spojení s § 127 ods. 4 Tr. zák., pretože

dňa 08.10.2022 v čase okolo 17.00 hod. v byte na ul. H. XXX/XX v S., kde spolu s poškodenou, svojou manželkou K. B. toho času býval, vulgárne nadával svojej manželke, poškodenej K. B. a rozhadzoval veci po byte, pričom sa jej vyhrážal, že ju zabije a keď poškodená zo strachu pred ním odchádzala z bytu sa jej vyhrážal, že nech sa neopováži vrátiť, lebo ju vyhodí z okna, kde poškodená zo strachu o svoj život ušla z bytu a prespala u kamarátky, následne dňa 18.11.2022 v čase okolo 20.30 hod. v S. na ul. H. XXX/XX pod vplyvom alkoholu prišiel za svojou manželkou, poškodenej K. B., začal jej vulgárne nadávať a vyhrážať sa jej, že za to, čo mu urobila, mu zaplatí, že jej ublíži a že ju zapichne nožom, čím obžalovaný svojimi konaniami u poškodenej, svojej manželky K. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., H. XXX/XXX vyvolal vyšší stupeň tiesnivého pocitu zo strachu o svoj život a zdravie a vzbudil dôvodnú obavu, že svoje vyhrážky naplní, pričom jej nespôsobil žiadne zranenia.

Bol za to odsúdený podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), n) a § 38 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu 16 mesiacov.

Tento rozsudok nenadobudol právoplatnosť vo výroku o treste, keď voči nemu podala v zákonnej lehote odvolanie prokurátorka, zahlásiac ho ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní. V písomných dôvodoch odvolania uviedla, že súdom prvého stupňa uložený podmienený trest odňatia slobody považuje za neprimerane mierny, a to vzhľadom k závažnosti, spôsobu a okolnostiam spáchaného prečinu, ktorého sa obžalovaný dopustil voči manželke ako blízkej osobe. Konanie obžalovaného nebolo jednorazovým excesom. I keď sa doposiaľ nedopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, táto samotná skutočnosť neodôvodňuje záver súdu prvého stupňa, že nebolo preukázané uchýľovanie sa obžalovaného k násiliu. Taktiež sa obžalovaný skutku dopustil pod vplyvom alkoholu a podľa znalca bol u neho zistený abúzus alkoholu bez psychosomatickej závislosti. Jeho správanie pod vplyvom alkoholu súd prvého stupňa tiež pri ukladaní trestu dostatočne nezohľadnil.

U obžalovaného súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný doposiaľ síce nebol súdne trestaný, avšak z pohľadu súdom prvého stupňa uloženého trestu sa ani voči ostatným členom spoločnosti neprejavuje prvok generálnej prevencie (odradenie od páchania trestných činov) a takýto trest nevyjadruje dostatočne jeho morálne odsúdenie spoločnosťou. Má za to, že toto bude u neho spĺňať len výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody. Napokon sa nestotožnila ani s aplikáciou poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. Uviedla, že pre jej aplikáciu nebol daný dôvod, nakoľko obžalovaný aktívne nenapomáhal pri objasňovaní stíhaného skutku. Samotné priznanie a oľutovanie skutku obžalovaným je už „subsumované“ pod poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., ktorá bola správne u obžalovaného zohľadnená a aplikovaná pri určení výmery trestu. V prípade pripustenia samotného priznania viny obžalovaným aj ako poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. by sa jednalo o duplicitné zohľadnenie tej istej skutočnosti. Navrhla preto, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a aby obžalovanému sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uložil trest odňatia slobody v dolnej polovici upravenej trestnej sadzby, už bez priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák., so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Odvolací súd na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie oboznámením priebežnej správy od probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Partizánske, ktorý vykonáva nad obžalovaným dohľad po jeho prepustení z väzby v tejto trestnej veci. Z tejto oboznámenej správy vyplynulo, že obžalovaný vedie počas nahradenia väzby riadny život, odsťahoval sa od manželky - poškodenej, ktorá si potrebuje ešte usporiadať myšlienky a prehodnotiť, čo a ako bude ďalej. Obžalovaný sa tiež dňa 14.04.2023 podrobil orientačným testom na alkohol a omamné látky v tele s negatívnym výsledkom.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní v konečnom návrhu:

- prítomná prokurátorka krajskej prokuratúry sa pridržiavala v celom rozsahu písomných dôvodov odvolania podriadenej prokurátorky, ako aj konečného návrhu, ktorý je v nich uvedený,
- poškodená sa nevyjadřila,
- obžalovaný sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa a navrhol, aby odvolací súd podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátorky zamietol ako nedôvodné; dodal ešte, že s poškodenou má aktuálne dobrý vzťah, podporuje ju a deti i finančne, pričom vzťah k alkoholu prehodnotil.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku (o treste), ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a takto dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

Podstatou odvolania prokurátorky bola neprimeraná miernosť súdom prvého stupňa uloženého trestu odňatia slobody nespojeného s odňatím slobody.

Súd prvého stupňa odôvodnil uloženie takéhoto „výchovného“ trestu odňatia slobody nasledovne (citácie):

Súd pri ukladaní druhu a výmery trestu vychádzal zo zásad ukladania trestov uvedených v ustanovení § 34 Tr. zák., pričom prihliadol na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, ako aj na možnosti jeho nápravy, nakoľko trest musí mať najmä prevýchovný účinok. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na rodinu a jemu blízke osoby. Trestná sadzba pre žalovaný prečin je v osobitnej časti Trestného zákona uvedená v rozpätí 6 mesiacov až 3 roky odňatia slobody.

Súd prihliadol k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák., pretože obžalovaný napomáhal objasňovaniu trestnej činnosti - urobil vyhlásenie o vine. Vyhlásením o vine a vzdaním sa práva, aby mu bola prokurátorom vina preukázaná, významne napomohol objasneniu trestnej činnosti, preto priznanie

tejto poľahčujúcej okolnosti je na mieste. Obžalovaný sa k trestnej činnosti priznal, vyhlásil svoju vinu, vyslovil ľútosť nad spáchaním trestného činu aj sa manželke na hlavnom pojednávaní ospravedlnil. Preto súd prihliadol k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. Za prevahy poľahčujúcich okolností tak prichádzalo podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. ukládanie trestu v upravenom zákonom rozpätí 6 až 26 mesiacov odňatia slobody. Súd neprihliadol k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák., pretože obžalovaný spáchal pred spáchaním trestného činu v tejto veci sedem priestupkov, najmä závažný priestupok - vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, je vskutku prekážkou konštatovania, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život.

Súd pri ukladaní trestu prihliadal k okolnostiam spáchania trestného činu, ku osobe páchatela aj rozsahu zistených skutočností majúcich význam pre ukládanie trestu. Súd neuložil obžalovanému trest nepodmienečný, tak ako to navrhovala prokurátorka v konaní o dohode o vine a treste či na hlavnom pojednávaní z viacerých dôvodov. Obžalovaný dosiaľ nebol súdne trestaný, nebol postihnutý ani za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, ktoré by nasvedčovali tomu, že pácha obdobnú trestnú činnosť opakovane či sa uchýľuje k násiliu pravidelne a je nepoučiteľný. Obžalovaný je stíhaný väzobne od 18.11.2022, teda viac než dva a pol mesiaca (pozn.: obžalovaný z väzby bol prepustený dňa 16.02.2023). Hoci väzba nie je druhom trestu, aj pobyt o väzbe je dostatočne motivujúci do budúcnosti, a spôsobili donútiť obžalovaného prehodnotiť jeho správanie v kritických situáciách. Samotné väzobné stíhanie súd neobmedzuje v tom, že len nepodmienečný trest je nutným druhom trestu. V tejto veci tiež došlo k tomu, že obžalovanému bol v konaní o dohode o vine a treste navrhnutý trest, ktorý pokiaľ by ho obžalovaný akceptoval, tak v prípade schválenia dohody o vine a treste by mal vykonať viac než polovicu trestu a mal tak už splnenú formálnu podmienku pre rozhodovanie o podmienenej prepustení z výkonu trestu. Zároveň do času prípadného následného rozhodovania o podmienenej prepustení, by zrejme vykonal takú časť, že by zrejme nemalo ani vyhovieť jeho žiadosti veľký význam, pokiaľ ide o skrátenie trestu. Obžalovaný má tri vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, rodina je úverov zaťažená, ťažisko splácania úverov sa prenieslo na poškodenú a príbuzných manželov, obžalovanému uložený trest tak zasahuje aj sociálnu situáciu rodiny. Manželka obžalovaného je s ním stále v kontakte, ako aj deti, aj z toho je zrejme, že aj tá nejaví záujem na prerušení kontaktu s obžalovaným. Je tak dôvodné konštatovať, že uloženie trestu navrhovaného prokurátorkou nemá žiaden účel - okrem represie. Naopak trest, ktorý súd obžalovanému uložil má podstatne vyšší účel z hľadiska najmä individuálnej prevencie pred páchaním trestnej činnosti. To preto, že súd uložil trest v takej výške, že prípadné nevedenie riadneho života v skúšobnej dobe, a premena trestu na nepodmienečný by znamenala, že obžalovaný nebude mať vykonanú ani polovicu trestu, zvyšok bude dokonca v tom prípade vyšší ako pôvodne navrhovala prokuratúra ako trest celý. Takto súd má za to, že uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s podmienenej odkladom na skúšobnú dobu 16 mesiacov je účelnejší a zmysluplnejší. Pritom zodpovedá všetkým vyššie uvedeným okolnostiam a zásadám ukládania trestov.

S takýmto vyčerpávajúcim odôvodnením výroku o uložení trestu sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, pričom poukazuje na to, že v dvojštánčnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a tak je nadbytočné, aby odvolací súd vo svojom rozhodnutí opakovane správne, podrobné a dostatočne presvedčivo odôvodnené závery súdu prvého stupňa, ktoré si v celom rozsahu osvojil a v podrobnostiach na ne odkázal.

K napadnutému výroku o treste z pohľadu vytýkaných chýb v odvolaní prokurátorky uvádza odvolací súd nasledovné:

V prvom rade odvolací súd pripomína svoju ustálenú súdnu prax, podľa ktorej sa na vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, prihliadne vždy v jeho prospech pri rozhodovaní o treste. Prichádzajú do úvahy tri alternatívne spôsoby rozhodnutia. Na takéto vyhlásenie sa prihliadne buď ako na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. (napomáhajúce pri objasňovaní svojej trestnej činnosti) alebo je to dôvod na mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam. Napokon takéto vyhlásenie spoločne s ďalšími okolnosťami prípadu či pomermi páchatela môže odôvodňovať aj mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Takýto postup je zároveň v súlade so Stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 55/2016 zo dňa 27.06.2017.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu preto súd prvého stupňa správne obžalovanému priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. a zohľadnil pri určovaní druhu trestu a jeho výmery následne výraznejšiu prevahu poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi (2:0).

Pri náhlade na upravenú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody (6 až 26 mesiacov), ako aj na osobu obžalovaného a okolnosti prejednávaneho prípadu považoval odvolací súd súdom prvého stupňa uložený podmienený trest odňatia slobody za primeraný, spravodlivý a tiež spôsobilý splniť účel v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 veta prvá Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Preto nemožno považovať tento trest za neprimerane mierny tak, ako to má na mysli ustanovenie § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. Odvolací súd je naopak takého názoru, že uložený trest v dostatočnej miere zabezpečí najmä nápravu obžalovaného, pretože vytvorí dostatočný priestor na to, aby sa zbavil „zlých návykov“ a mohol tak preukázať, že výkon trestu odňatia slobody u neho nie je potrebný.

Odvolací súd napriek odvolacím námietkam prokurátorky mal totiž za to, že konanie obžalovaného, pre ktoré bol uznaný vinným, bolo len ojedinelým závažnejším vychýlením sa z riadneho spôsobu života. Obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný, v minulosti sa dopustil len dopravných priestupkov (i keď posledný z nich pod vplyvom alkoholu), má 3 vyživovacie povinnosti k svojim maloletým deťom, rodina má dlhy a vzťah s poškodenou - manželkou sa medzi nimi postupne upravil, pričom nie je vylúčené aj obnovenie manželského spoluzitia. Obžalovaný nie je kriminálne narušenou osobou, pričom má stále určité sociálne a rodinné zázemie, ktoré je nemenej významným faktorom pre vedenie riadneho života do budúcnosti. Uveriteľné sa javí byť aj tvrdenie obžalovaného, že prehodnotil svoj vzťah k alkoholu, a i keď znalec u neho zistil abúzu alkoholu, zároveň nezistil, že by išlo o chorobný sklon k požívaniu alkoholu.

Bude však závisieť len na obžalovanom, či poskytnuté „dobrodienie“ zákona v podobe uloženého podmieneného trestu odňatia slobody využije a svoje správanie do budúcnosti upraví na spoločensky akceptovateľnú úroveň, ako to (podľa názoru odvolacieho súdu aj úprimne) „prezentoval“ pred odvolacím súdom. Preto ani odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa nepovažoval za potrebné obžalovanému tento trest uložiť ako nepodmienený.

V tejto súvislosti odvolací súd prihliadol aj k tomu, že už viac ako tretinu uloženého trestu odňatia slobody obžalovaný prakticky „vykonal“ väzbou, ktorá mala na neho takisto určitý pozitívny účinok v podobe prehodnotenia jeho vzťahu k alkoholu, teda aj väzba u neho mohla čiastočne splniť taký účel, ako je chápaný v prípade trestu (§ 34 ods. 1 Tr. zák.).

Odvolací súd zároveň upozorňuje obžalovaného, že nesplnenie podmienok uloženého trestu odňatia slobody, resp. nevedenie riadneho života v skúšobnej dobe, môže mať pre neho následok v podobe nariadenia výkonu podmieneného odloženého trestu odňatia slobody (resp. jeho zvyšku po započítaní väzby), teda obmedzenie jeho osobnej slobody ešte na dlhší čas, ako tomu bolo v prípade vykonanej väzby (vo väzbe bol od 18.11.2022 do 16.02.2023).

Z takto rozvedených dôvodov preto odvolací súd odvolanie prokurátorky podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.